

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Att.: Tove Kjeldsen
e-mail: tk@sum.dk

Kopi til: sum@sum.dk

Struer Kommunes høringssvar til miljøvurdering af forslag til plan for etablering af slutdepot for dansk lav- og mellemaktivt affald

Struer Kommune har den 2. oktober 2014 modtaget Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses "Forslag til plan for etablering af slutdepot for dansk lav- og mellemaktivt affald".

Forslaget er sendt til kommunen som led i en høring af gennemført miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013).

Kommunen har tidligere i processen i forbindelse med afgrænsning af miljøvurderingen (scoping) den 24. juni 2014 indsendt høringssvar til ministeriet.

Struer Byråd har den 25. november 2014 behandlet miljøvurderingen af planforslaget og det har givet anledning til følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger:

Indledningsvist skal det endnu en gang slås fast, at Struer Kommune ikke går ind for at der på nuværende tidspunkt etableres et slutdepot til deponering af lav- og mellemaktivt affald i Danmark. Det er Struer Kommunes opfattelse, at der ikke er tilstrækkelig viden om de langsigtede konsekvenser ved en slutdeponering, og at en sådan etablering risikerer at få uoprettelige konsekvenser. En mellemlagerløsning anses således for at være en bedre og mere sikker løsning, indtil der er tilstrækkelig viden – og evt. ny og bedre teknologi til rådighed – til at behandle affaldet på sikker og forsvarlig vis.

En langtidsdeponering i et mellemlager (op til 100 år) muliggør en overvågning af bygninger/beholdere og en mere optimal behandling, eftersom der opnås mere viden og bedre teknologi på området. Desuden må det formodes, at der samtidig er en større viden nationalt og internationalt om placering og konstruktion af et slutdepot for radioaktivt affald til rådighed, når dette bliver aktuelt.

Struer Kommune forventer, at der gennemføres en miljøvurdering af et forslag til plan for etablering af et mellemlager for det radioaktive affald inden der træffes beslutning mellem de to spor, således at løsningerne kan sam-

DATO
01-12-2014

JOURNALNUMMER
07.13.00-P17-1-14

RÅDHUSET, PLAN OG MILJØ
ØSTERGADE 13
7600 STRUER

E: TEKNISK@STRUER.DK
T: 96848484

SAGSBEHANDLER:
LARS BORRING
T: 96848446

menlignes på et ensartet vidensniveau. Dette vil ligeledes være i overensstemmelse med udmeldinger om samtidighed i den politiske beslutningsproces mellem de 2 løsningsspor for håndtering af radioaktivt affald i Danmark.

Konkrete kommentarer til miljøvurderingen:

Vurdering af risiko for påvirkninger ved seismisk aktivitet:

Struer Kommune noterer sig med tilfredshed, at det i høringsnotatet til miljøvurderingens scoping er fokus på, at den seismiske aktivitet er på et højere niveau i det nordvestlige Jylland inkluderende Thyholm, end i den øvrige del af Danmark. Uanset at der er tale om lav til moderat seismisk aktivitet, så er det forhøjede risikoniveau i det nordvestjyske område et faktum som bør indgå i denne fase af udvælgelsen af lokaliteter for et slutdepot. Selv om det påpeges, at rystelser med en styrke så det kan påvirke bygninger er meget sjældne, så må det være en risikoparameter som skal indgå i miljøvurderingen, da det må forventes at sjældne seismiske hændelser vil opstå i oplagsperioden, når der er tale om et slutdepot til evig opbevaring af radioaktivt materiale. Der refereres i Omegnsstudiet for Hvidbjerg Thyholm til et jordskælv i 1841 i det nordvestlige Jylland (Thy især), som sandsynligvis er det kraftigste jordskælv som nogensinde er registreret på dansk område, og det må forventes at jordskælv af sammenlignelig styrke – muligvis lidt kraftigere – kan forekomme i fremtiden i samme område. På denne baggrund mener Struer Kommune, at den seismiske påvirkning ikke kun skal fremgå af høringsnotatet, men reelt inddrages i miljøvurderingen.

Komplicerede geologiske strukturer:

Struer Kommune finder det positivt, at miljørapporten for Thyholm-området er opmærksom på de komplicerede geologiske forhold i de palæogene og neogene aflejringer som betyder at lagene er mindre uforstyrrede og sammenhængende end oprindeligt antaget. Det påpeges, at de geologiske enheders optræden i borerne viser væsentlige spring i lagene, som formodentlig skyldes tektoniske bevægelser i flere tidsrum gennem Palæogen og Neogen. Disse forhold peger ikke på en tyk sammenhængende lerenhed i området.

Netop uforstyrrede, lavpermeable lag af stor mægtighed og horisontal udbredelse er af afgørende betydning for, at der ikke sker udsivning af forurenede stoffer fra depotet ved eventuelle lækager.

De komplicerede geologiske forhold i området skaber desuden usikkerhed om grundvandsstrømningen i grundvandsmagasinet, hvorfra vand indvindes til forsyningen af drikkevand fra Thyholm Private Fælles Vandværk. Usikkerheden forstærkes af at vurderingen af grundvandets strømningsforhold i forvejen bygger på et yderst begrænset datagrundlag.

Vandværket er ifølge kommunens vandforsyningsplan udlagt til det primære og fremtidssikrede vandværk for hele Thyholm og Jegindø, det er derfor af meget stor vigtighed at grundvandsmagasinet ikke forurenes.

Struer Kommune finder på denne baggrund, at konstateringen af de komplicerede geologiske strukturer i det udpegede område på Thyholm samt usikkerheden om strømningsforholdene i det primære grundvandsmagasin til drikkevand, bør føre til en mere konkret miljøvurdering af anvendeligheden af området, i stedet for der blot lægges op til at der skal udføres flere undersøgelser i selve VVM forløbet. Hele formålet med miljøvurderingen er at afklare muligheder og problemer ved de enkelte områder, så der kan ske en prioritering af disse, og derfor er det også nødvendigt med nogle klare konklusioner på så væsentligt et område som de geologiske forhold der skal udgøre en del af barrieren mod evt. spredning.

Interessentanalyse og konklusion om manglende viden:

Struer Kommune kan med tilfredshed konstatere at den interessentanalyse, der er udført på baggrund af borgermøder, indkomne kommentarer samt indsendt materiale i forbindelse med høringen af scoping-rapporten, forholder sig til interessenterne bekymringer.

Analysen viser, at interessenterne bekymringer og usikkerheder ikke blot omhandler de konkrete forhold omkring etablering og drift af et slutdepot for radioaktivt affald. De omhandler også de langsigtede sociale virkninger for lokalsamfundet ved placeringen af et sådant depot f.eks. om turisme, områdets attraktionsværdi for potentielle tilflyttere, påvirkning af erhvervslivet mv.

Det er for Thyholm området noteret, at bekymringsniveauet er højt og at bekymringerne retter sig mod et bredt og diffust risikobillede, som peger på manglende viden om de reelle risici og de tiltag der vil blive taget for at undgå disse risici. Det er desuden nævnt at kommentarerne viser, at interessenterne ikke har tilstrækkelig kendskab til den proces, der vil foregå fremadrettet, hvilket fører til udbredt utryghed og mistro. Endelig fremføres det at interessenterne ikke føler sig overbevist om, at man i den fremadrettede proces i tilstrækkeligt omfang vil undersøge og imødekomme de opfattede risici og involvere interessenterne, så lokale interesser sikres.

I forlængelse heraf er det vurderet, at den negative indgangsvinkel, utryghed og mistro til planen og den fremadrettede proces etablerer en grobund for, at en række negative sociale virkninger kan blive en realitet. Det er i sådan en situation ikke utænkeligt, at et slutdepot kan medføre afledte negative effekter på til- og fraflytning, jord- og ejendomspriser, afsætningsmuligheder for varer, herunder muslingeeksporten og lokale økologiske produkter og fødevarer f.eks. østers og maltbyg som følge af påvirkning af områdets "brand". Derudover kan der være påvirkning af det generelle psykiske velbefindende for borgere i området mv. alene på grund af utryghed og mistro. Det fremføres derfor af afgørende vigtighed for de sociale virkninger af planen, at utrygheden og mistroen sænkes.

I afsnittet om afværgeforanstaltninger er der i relation til de socioøkonomiske forhold og de afledte sociale forhold, fokuseret på øget information om

den fremadrettede proces og tekniske forhold, samt en tæt dialog med interessenterne, hvilket skulle medvirke til at sænke utrygheden og mistroen.

Struer Kommune er ikke enig i, at den skabte utryghed og mistro i forbindelse med etablering og drift af et slutdepot for radioaktivt affald, kun er et spørgsmål om øget information og tættere dialog med borgere. Det er givet, at informationsniveauet kan og bør øges væsentligt ift. borgere og andre interessenter, men samtidig er der behov for væsentlig mere åbenhed om processen omkring de parallelle spor og svar på, hvorfor der konsekvent svares afvigende på spørgsmålet om mellemlagerløsningen, som både kommuner og borgergrupper efterspørger som løsningsmodel.

Mellemlager som 0-alternativ:

Gentagne gange - og senest i forbindelse med scopinghøringen før sommerferien - er det tydeligt påpeget, at undersøgelserne af mellemlagerløsningen ønskes fremmet, herunder at der udarbejdes en miljøvurdering af denne løsning også, så der sikres et reelt sammenligningsgrundlag mellem slutdepotløsningen og mellemlagerløsningen.

Det er i den forbindelse langt fra tilfredsstillende, at man i miljøvurderingen afskriver mellemlagerløsningen som "et rimeligt alternativ", idet den ikke anses for at være en varig løsning, i modsætning til slutdepotløsningen.

Netop denne afvisning baseret på en teknisk vurdering af den lovgivningsmæssige ramme for hvad der skal indeholdes i miljøvurderingen og hvad der anses for rimelige alternativer, understøtter et billede af en konsekvent undvigelse fra, at give svar på det spørgsmål som igen og igen stilles af borgere, kommuner og andre interessenter i processen. Nemlig, at der gennemføres en miljøvurdering af mellemlagerløsningen inden der skal tages beslutning om hvilken løsningsmodel der skal sættes på og således, at denne beslutning træffes på et ensartet vidensniveau.

Der opfordres derfor endnu engang til, at der sikres reel samtidighed i processen ved, at der igangsættes en miljøvurdering af en mellemlagerløsning. Såfremt der er spørgsmål til høringssvaret kan henvendelse ske til Plan- og Miljøchef Torben Mølgaard

Med venlig hilsen

Mads Jakobsen
Borgmester

Claus Damgaard
Kommunaldirektør